

УДК 351.72:351.862.4

Леонід Володимирович МОГІЛЕВСЬКИЙ,

*доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України,
проректор Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6994-6086>*

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

У широкому розумінні фінансова безпека держави визначається наявним обсягом доступних фінансових ресурсів, доступ до яких може бути обмежений. Загальний стан фінансової системи на рівні держави та на рівні підприємства, а також інші фактори суттєво впливають на фінансову безпеку. Сучасні вчені та керівники використовують різні підходи до визначення концепції фінансової безпеки. Під фінансовою безпекою пропонується розуміти здатність створювати і підтримувати такі умови фінансової діяльності, за яких вплив зовнішніх і внутрішніх факторів не призводить до негативних процесів щодо фінансового забезпечення та розвитку держави, забезпечення її стабільного фінансового становища, необхідного для досягнення поставлених цілей.

Реалізація фінансової безпеки в умовах зростання інтенсивності економічних криз вимагає застосування комплексу заходів, що згладжуватимуть негативний вплив внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування підприємства [1]. Забезпечення фінансової безпеки держави й аспекти, пов'язані зі зміною такої безпеки на рівні підприємств, у зв'язку з мінливістю ринку тягнуть за собою як отримання деяких преференцій, так і появу нових ризиків.

За умови прояву одного ризику чи їх низки підприємство, цілком імовірно, за певних несприятливих обставин потрапляє у небезпечний фінансовий стан та втрачає здатність реалізовувати не лише стратегію інноваційного розвитку, але й таку, що не пов'язана з інноваційними змінами. До цих ризиків, з погляду Г. Т. П'ятницької та І. В. Федулова, варто відносити такі:

- ризик порушення фінансової стійкості, що виникає передусім унаслідок нераціональної структури капіталу;
- ризик неплатоспроможності, що виникає внаслідок браку обсягу ліквідних активів і тиску з боку постачальників або споживачів шляхом нав'язування неприйнятних умов оплати товарів або послуг;
- інфляційний ризик, пов'язаний зі зростанням рівня інфляції, який розглядають як зовнішній;
- процентний ризик, спричинений зміною процентної ставки (кредитної та депозитної) на фінансовому ринку;
- інвестиційний ризик через невдалий вибір фінансових інструментів для інвестування або пов'язаний із фінансовими ускладненнями або банкрутством компанії;
- валютний ризик, що виникає внаслідок короткострокових або довгострокових коливань валютного курсу;
- ризик втраченої вигоди;
- ризик шахрайства, який може виникнути внаслідок недобросовісної роботи фінансових партнерів або працівників підприємства [2].

Забезпечення фінансової стабільності є одним із головних завдань керівництва підприємства. Але недосконалість фінансового ринку й законодавчої бази та специфіка функціонування української економіки загострюють проблеми гарантування фінансової безпеки. Тому для забезпечення фінансової безпеки на підприємстві та можливості передбачення ризиків має існувати система органів управління фінансовою безпекою, що мають здійснювати діагностування стану підприємства, прогнозувати можливі загрози та вживати низку заходів із забезпечення стабільності системи фінансової безпеки зокрема та економічної безпеки підприємства в цілому [3].

Фінансова безпека в загальному розумінні – це здатність підтримувати такий стан фінансової системи держави, який не містить реальних загроз подальшому розвитку і соціально-економічній стабільності підприємств. Фінансова безпека підприємств є важливим елементом забезпечення стабільності всієї фінансової системи країни.

Висновок. Для забезпечення фінансової безпеки держави важливо налагодити сучасні ефективні форми постійного фінансового моніторингу, створення і підтримання умов фінансової безпеки. До основних ризиків забезпечення фінансової безпеки підприємства належать такі: зниження фінансової стійкості, неспроможність, упущена вигода, інфляція, процентна ставка, інвестиції, валютні ризики і ризики шахрайства. Отже, запобігання ризикам на рівні підприємства є необхідною умовою забезпечення фінансової безпеки держави.

Список бібліографічних посилань

1. Севідова І. О. Формування фінансової складової економічної безпеки // VII International Scientific and Practical Conference. London, Great Britain, 2020. Pp. 136–139. DOI: <https://doi.org/10.46299/ISG.2020.II.VII>.

2. П'ятницька Г. Т., Федулова І. В. Фінансова безпека країни та підприємства: визначення, взаємозв'язок і ризики забезпечення. *Ефективна економіка*. 2020. № 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2020.7.14>.

3. Корнієнко Т. О. Управління фінансовою безпекою на підприємстві. *Інноваційна економіка*. 2013. № 8. С. 350–353.